

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ

ОСОБИСТІСТЬ ТА СУСПІЛЬСТВО В ЦИФРОВУ ЕРУ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИМІР

МАТЕРІАЛИ IV МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

21 червня 2024 року

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

**Факультет психології, політології та соціології
Кафедра психології**

*IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ*

**«ОСОБИСТІСТЬ ТА СУСПІЛЬСТВО В
ЦИФРОВУ ЕРУ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИМІР»**

21 червня 2024 року

Одеса – 2024

УДК 159.923.2(063)

Редакційна колегія:

Відповідальний редактор – **Аракелян М.Р.**, доктор юридичних наук, професор, проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», заслужений юрист України.

Члени редколегії:

Цільмак О.М. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Ульянов В.О. – доктор медичних наук, професор, професор кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Татьянчиков А.О. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Лісовенко А.Ф. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Ташматов В.А. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія».

Матеріали представлені в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за їх зміст.

Особистість та суспільство в цифрову еру: психологічний вимір : матеріали IV міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 21 червня 2024 року) / за заг. ред. проф. Аракеляна М.Р. Одеса : Національний університет «Одеська юридична академія», 2024. 217 с.

УДК 159.923.2(063)

ЗМІСТ

<i>Андрійченко А.В.</i> ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ПСИХОЛОГІЧНУ АДАПТАЦІЮ МІГРАНТІВ.	8
<i>Бабак О.В.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ.	11
<i>Байдужа О.С.</i> НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗВИТКУ СТРЕСОСТІЙКОСТІ УЧНІВ ВИПУСКНИХ КЛАСІВ В УМОВАХ ВІЙНИ.	15
<i>Балабанова Л.М.</i> ПСИХОЛОГІЧНА ЗАХИЩЕНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ КРИЗИ ТА НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.	18
<i>Банєва Т.Р.</i> ГЕНДЕРНІ КОНФЛІКТИ, ЯК ОКРЕМИЙ РІЗНОВИД КОНФЛІКТУ ТА СПРОБИ ЇХ ЗАПОБІГАННЯ.	22
<i>Барко В.В.</i> ПСИХОДІАГНОСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОПИТУВАЛЬНИКА ЗАГАЛЬНОГО СТАНУ ЗДОРОВ'Я.	25
<i>Бондаренко Л.О., Марченко О.Г.</i> ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ВИКЛАДАННЯ ЮРИДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ.	31
<i>Вайда Т.С., Геращенко О.С.</i> СОЦІАЛІЗАЦІЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ (ПРАВООХОРОНЦІВ) З ПТСР ПІСЛЯ УЧАСТІ У БОЙОВИХ ДІЯХ (ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ).	35
<i>Габрук Я.О.</i> ВПЛИВ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ НА ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.	41
<i>Гарькавець С.О., Ліпський А.В.</i> ДО ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ В ЕПОХУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.	43
<i>Гарматюк Д.С.</i> АСПЕКТИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ТА ПСИХІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	48
<i>Гольцман Б.О.</i> ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ЮРИДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ.	51
<i>Гурін Р.С.</i> THEORETICAL ANALYSIS OF THE INFLUENCE OF CYBERPSYCHOLOGY» COURSE ON THE DEVELOPMENT OF CYBERCULTURE OF MAGISTRATES-PSYCHOLOGISTS	55
<i>Джежжик О.В., Цільмак О.М.</i> ПСИХОЛОГІЧНЕ СУПРОВОДЖЕННЯ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.	58
<i>Дудка О.Д.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ТИПИ ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЙ.	61
<i>Єфтєні Н.М.</i> СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ В МОРСЬКОМУ ЕКІПАЖІ.	67
<i>Жовтобрух М.О.</i> ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗДОРОВ'Я: МЕТОДИ ПРОФІЛАКТИКИ ТА КОРЕКЦІЇ.	70
<i>Калина Д.Р.</i> ВПЛИВ СТРЕСУ ТА ФАКТОРИ ЙОГО РОЗВИТКУ В ЖИТТІ ОСОБИСТОСТІ.	76

психічного (резильєнтність, флексибільність, стресостійкість, життєспроможність, емоційна стійкість тощо), зокрема.

Зважаючи на те, що проблема цифровізації соціального простору існування індивідів є системною, та такою, що за останній час значно поглибилася, розроблення методологічного підґрунтя, методичного інструментарію щодо її всебічного вивчення, стає архіважливим. А з урахуванням проблеми збереження психологічного здоров'я людей, особливої архіважливості набуває проблематика конструктивних впливів, за допомогою яких можливо поповнювати ресурси особистості, у тому числі й когнітивного змісту [3].

Таким чином, проблема збереження психологічного здоров'я людини в епоху цифровізації постає в багатовимірній площині, у якій система її мислення виявляє свою прерогативу. Також, важливим завданням щодо розуміння подальших векторів соціального розвитку, постає необхідність усвідомлення того, що цивілізованість цифровізованого світу цілком залежить від психологічного здоров'я людей, які в ньому здійснюють власну життєдіяльність. Ствердно, це абсолютно залежить від того, наскільки люди розуміють, яке вони посідають місце в ієрархії суспільних відносин, та, яке між ними існує психологічне порозуміння, що повинно ґрунтуватися на прагненні кожного до свободи та поваги прав іншої особистості.

Список використаних джерел

1. Гарькавець С. О., Кондратьєва А. О. До проблеми психології «цифрованого індивіда» // Особистість та суспільство в цифрову еру: психологічний вимір [Текст] : матеріали III міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 24 червня 2022 року). Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія», 2022. С. 48-51.

2. Гарькавець С. О. Проблема когнітивних конфліктів і шляхів їхнього подолання // Теоретичні і прикладні проблеми психології : зб. наук. праць

Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. Северодонецьк: Вид-во СХУ ім. В. Даля, 2021. №1 (54). С. 51-63.

3. Гарькавець С. О. Соціально-нормативний конформізм особистості у психологічному вимірі: монографія. Луганськ: Вид-во «Ноулідж», 2010. 343 с.

4. Канеман Д. Мислення швидко й повільне / пер. з англ. М. Яковлева. К.: Наш формат, 2017. 448 с.

5. Канеман Д., Сібоні О., Санстейн К. Шум: хибність людських суджень / пер. з англ. Василь Старко, Наталія Старко. 2-ге вид. К.: Наш Формат, 2023. 360 с.

Ключові слова: впливи, евристика, мислення, психологічне здоров'я, упередження, цифровізація.

Key words: influence, heuristics, mentality, psychological health, preconception, digitization.

Гольцман Богдана Оскарівна

здобувачка 1 курсу факультету адвокатури та антикорупційної діяльності

Національний університет «Одеська юридична академія»

Науковий керівник: кандидат психологічних наук, доцент Ташилатов В.А.

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ЮРИДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Юридична психологія є актуальною галуззю психологічних знань та досліджень, яка поєднує принципи психології та права, прагнучи покращити законодавчу систему через аналіз впливу кодексу на людей. Вона охоплює питання, пов'язані зі злочинною поведінкою, пов'язаною з психічними захворюваннями, поліцейськими процедурами та практикою, як покращити

регулювання людської поведінки за допомогою законів і як фундаментальні когнітивні розслідування можуть мати важливі наслідки для правових питань.

Загалом, юридична психологія - це психологія, що застосовується до судових справ, злочинів та їх лікування, психічного стану та психічних процесів. Вона застосовується для кращого опанування права та законів, а також вивчає цілі, мотиви, думки та почуття людей, які є частиною процесу правосуддя. Іншими словами, він досліджує та втручається в поведінку людей у судових справах з метою захисту прав людини та досягнення справедливості[1, с. 5].

Юридична психологія використовується для прийняття правових рішень, таких як вибір присяжних, свідчення свідків і оцінка психічного стану. Це допомагає адвокатам і суддям зрозуміти поведінку людей і приймати більш обґрунтовані рішення. Приклади юридичної психології в дії включають оцінку достовірності свідків, оцінку розумової компетентності підсудних і розуміння впливу травми на пам'ять і поведінку.

Юридична психологія вивчає не лише конкретні питання психологічних взаємозв'язків правопорушень та злочинів, а й психологію правомірної поведінки, соціальні особливості недопущення злочинних дій, впливу заборон громадськості, думки населення, етики, правових розпоряджень на поведінку індивіда, формування його законослухняності[1, с. 9].

До головних напрямків юридичної психології можна віднести клінічну судово-психологічну експертизу, судову оцінку ризиків, оцінку компетентності, свідчення експертів, очні ставки, допити, роботу присяжних, роботу з дітьми в системі правосуддя та інші напрямки на перетині психології та права[2, с 318].

Метод юридичної психології складається із сукупності специфічних теоретичних та практичних інструментів, технік і процедур, спрямованих на дослідження та аналіз різних аспектів предметної сфери юридичної психології, виокремлення притаманних їм закономірностей, а також формулювання за допомогою цього обґрунтованих підсумків і розробки наукових концепцій.

Дослідження юридичної психології включає коливання психічних властивостей осіб, які перебувають під правосуддям. Завдяки цьому виникає

можливість формувати рекомендації з проведення конкретних слідчих дій і набуття психологічного контакту, а також з обрання методів виявлення обставин вчиненого злочину, впливу на причетних до нього осіб для отримання достовірної інформації.

Розгляд психологічних характеристик особи, яка виступає свідком у судовому процесі, дає можливість розкрити закономірності її емоційної активності, пов'язані зі специфікою свідомого або несвідомого сприйняття і відтворення злочинної події, тлумаченням цієї події, а також екстремальними умовами, в яких вона сталась. До того ж вивчення закономірностей змін психологічного стану особи, яка скоїла злочин, допомагає з'ясувати особливості цієї людини, що проявляються в усвідомленні нею провини, пристосуванні до нових життєвих обставин, визначенні своєї ролі та місця в середовищі, де здійснюється виправний вплив[3, с. 7].

Використання практичних знань юридичної психології являє собою розробку методів психологічного супроводу правоохоронної діяльності, судово-психологічних експертиз, а також організацію семінарів та консультування працівників законодавчої системи для підвищення їхньої кваліфікації та стійкості до стресових ситуацій[3, с. 7].

Важливість професійної етики та якісного виконання судово-медичної експертизи полягає в соціальному впливі, який має психолог. Він зобов'язаний підтримувати оновлені професійні, наукові та юридичні знання в рамках своєї спеціальності, а також дотримуватися найвищих етичних стандартів своєї професії.

Велику увагу в юридичній психології зосереджують на аналізі правоохоронної роботи та особистості співробітників, які ведуть боротьбу з правопорушеннями. Проте психологічні проблеми зміцнення законності та правопорядку не спрямовані лише до досудового і судового розслідування злочинів.

Нині проводять розслідування в галузі правового виховання суспільства, завдання з кадрами правоохоронних органів, оперативно-пошукової діяльності,

вивчення психологічних причин скоєння злочинів та їх профілактики, психології управління працівниками та правоохоронними органами, виправлення засуджених, соціальної реабілітації звільнених із місць позбавлення волі[2, с. 322].

До найкращих результатів за підтримки поведінкової клініки психології належить спеціалізована психологічна допомога, що надається в центрах допомоги жертвам злочинів при прокуратурі, які надають кризову допомогу, екстрену телефонну допомогу та психологічні оцінки, зосереджені на правдивості судових свідчень, а також попередження злочинності та жертв[4, с. 641].

Юридична психологія зазнала значного прогресу. Сьогодні можна сказати, що вона міцно утвердилася в нашому суспільстві, визнана однією з галузей психології з найбільшими перспективами на майбутнє. З інституційної точки зору, психологи інтегровані в систему відправлення правосуддя у відділах судової експертизи, судах у справах сім'ї та неповнолітніх, судах з нагляду за виконанням покарань, а також у службах у справах дітей та сім'ї або службах захисту дітей у різних підрозділах поліції та сил безпеки.

Список використаних джерел

1. Оксютрович М. О. Юридична психологія / М. О. Оксютрович. – 2024.
2. Коновалова В. О. Юридична психологія : навч. посіб. / В. О. Коновалова, В. Ю. Шепітько. – К. : Ін Юре, 2004. – 324 с.
3. Demidenko N. M. Concept, subject and method of legal psychology / N. M. Demidenko, T. L. Bilous // Bull. Kharkiv Nat'l. Univ. Internal Aff. – 2023. – № 1. – Р. 314–321.
4. Деревенчук О. В. РОЛЬ ЦЕНТРІВ ПРОБАЦІЇ У НАДАННІ ДОПОМОГИ В СОЦІАЛЬНІЙ АДАПТАЦІЇ УМОВНО ЗАСУДЖЕНИМ / О. В. Деревенчук // The 2 nd International scientific and practical conference "Priority directions of science and technology development" : матеріали

міжнар. наук.-практ. конф., 25–27 жовт. 2020 р. – Київ : SPC "Sci-conf. com. ua", 2020. – С. 1017–1022.

Ключові слова: юридична психологія, законодавча система, правопорушення та правопорядок, правове виховання, професійна етика

Keywords: legal psychology, legislative system, offenses and law and order, legal education, professional ethics.

Гурін Руслан Сергійович

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри психології,

Національний університет «Одеська юридична академія»

THEORETICAL ANALYSIS OF THE INFLUENCE OF «CYBERPSYCHOLOGY» COURSE ON THE DEVELOPMENT OF CYBERCULTURE OF MAGISTRATES-PSYCHOLOGISTS

The relevance of the research is connected, first of all, with the rapid informatization and digitization of all the branches of everyday life, production and services, which places new requirements on the level of qualitative training of the future specialists as potential users in modern cyberspace. Secondly, starting from March 2020, all educational institutions of Ukraine began to widely use modern information technologies to provide distance learning. Therefore, the development of cyberculture of both modern citizen and magistrates-psychologists during their professional training is beyond doubt.

A brief review of psychological and pedagogical literature made it possible to establish that scientists characterize cyberculture as: a subculture that can be correlated with a set of social groups focused on computer technologies (S. Konoplytskyi, 2004); the phenomenon of modern society from the point of view of cultural development